

INDEKS EKONOMICZNY

INDEKS EKONOMICZNY – ANALIZA OCENY SIERPNIOWEJ

✍ ANNA SIEKIERSKA, NA PODSTAWIE DANYCH Z CGen PFHBiPM

Któż z nas nie lubi pieniędzy? I tych, które wpływają na konto co miesiąc, i tych, których nie trzeba wydać niepotrzebnie. Dobrze jest uświadomić sobie, że nawet nie angażując się aktywnie w tzw. hodowlę, każdy właściciel krów korzysta z jej owoców. Dlaczego więc nie zrobić tego bardziej świadomie? To właśnie z tego powodu kolejny raz przekazujemy naszym czytelnikom porcję informacji, z którymi gorąco polecamy się zapoznać, aby mieć niezbędną w codziennym działaniu orientację, jak posługiwać się tym nowym instrumentem hodowlanym, jakim jest Indeks Ekonomiczny (IE), oraz jak go rozumieć i interpretować. Trafi on bowiem pod strzechy nie tylko za sprawą raportów wynikowych, udostępnianych przez PFHBiPM każdemu, kto je zamówi – opcja wyboru kojarzenia według IE już niedługo będzie dostępna w zmodyfikowanym programie komputerowego doboru do kojarzeń DoKo.

Już niebawem minie rok, odkąd polscy hodowcy bydła holsztyńsko-fryzyjskiego otrzymali do dyspozycji nowe narzędzie selekcyjne, jakim jest Indeks Ekonomiczny (IE). Dzięki ogromowi pracy Centrum Genetycznego PFHBiPM, zaangażowaniu niemałych środków naszej organizacji oraz udziałowi hodowców w tym projekcie, Indeks Ekonomiczny otrzymał kształt odpowiadający potrzebom właścicieli ukierunkowanych na doskonalenie ich zwierząt w kierunku poprawy efektywności i konkurencyjności stad, w których pracują. Wśród usługobiorców PFHBiPM jest spora grupa osób, dla których bezpośredni udział w realizacji programu hodowlanego nie jest priorytetem i dla nich osiągnięcie z produkcji mleka coraz większego zysku liczy się najbardziej. Warto w tym miejscu przypomnieć, że Indeks Ekonomiczny jest obliczany dla wszystkich samicy, które uczestniczą w ocenie wartości hodowlanej, tj. posiadają oszacowany indeks PF. Natomiast korzystanie z Indeksu Ekonomicznego dla buhajów zapewniają firmy zajmujące

się dystrybucją nasienia, podejmując z Polską Federacją w tym zakresie ścisłą współpracę, umożliwiającą używanie IE w materiałach reklamowych, katalogach, na stronach internetowych i w programach kojarzeniowych.

Wiele bardzo ważnych ogólnych informacji o Indeksie Ekonomicznym, trafnych wniosków i wskazówek dotyczących możliwych efektów zastosowania selekcji na wartość IE podanych zostało w numerze 6 i 7 naszego czasopisma przy okazji analizy kwietniowej oceny. Ponieważ nadal są one jak najbardziej aktualne, aby ten artykuł nie zrobił się zbyt obszerny, nie będziemy ich powtarzać, za to odsyłamy zainteresowanych do tamtego materiału. Przejdźmy zatem do analizy oceny sierpniowej pod kątem IE dla buhajów i krów rasy PHF w podziale na odmiany barwne. Analizę zakończy przedstawienie sytuacji w stadach posiadających przynajmniej pięć sztuk z wartościami hodowlanymi.

BUHAJE ODMIANY CZARNO-BIAŁEJ – TOP 100 OCENY

Średnia wartość IE czołowych 100 buhajów w tym rankingu wynosiła 2721 zł, przy średniej dokładności 0,62. Różnica pomiędzy buhajem pierwszym a będącym na setnej pozycji wyniosła 574 zł.

Potencjał genetyczny buhaja na pierwszej pozycji rankingu został oceniony na 3180 zł. W stosunku do poprzedniej oceny indeks buhaja Rioaveso, urodzonego w marcu 2019 r. w Niemczech, ocenionego na genomie, wzrósł o 93 zł. Dokładność jego oceny utrzymuje się na ponadprzeciętnym poziomie i wynosi 0,69.

W sezonie oceny 2020.2 buhaje amerykańskie nadal stanowią większość, bo 46% rankingu top 100, ale tu zaznaczyła się tendencja spadkowa (-9%). Znacznie wzrósł udział buhajów niemieckich – do 30% (+11%), na podobnym poziomie jak

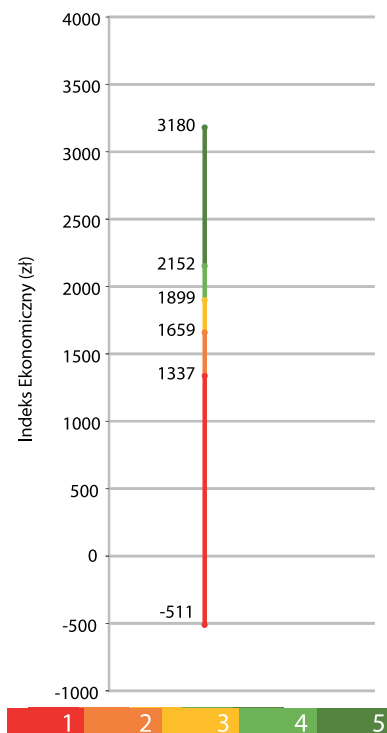
w poprzednim sezonie utrzymuje się udział buhajów kanadyjskich – 13% (+2%). Pozostałe 13% rankingu zajmują buhaje z innych krajów, tj. z Danii, Estonii, Francji, Holandii, Polski i Włoch. Nieco spadła pozycja młodego polskiego buhaja Danko Zoom, najlepiej ocenionego pod względem PF, który z IE = 2729 zajął 33. miejsce w aktualnym top 100. Za to w pierwszej setce, na miejscu 74., z IE = 2645 pojawił się drugi polski buhaj genomowy – Hotpol.

Nadal w rankingu top 100 znakomitą większość stanowią młode buhaje genomowe – 98 sztuk. Utrzymuje się więc wysoki potencjał genetyczny młodych, głównie zagranicznych buhajów, i można się spodziewać, że to właśnie te buhaje będą chętnie stosowane i staną się ojcami przyszłego pokolenia samic. Warto zauważyć, że w sezonie 2020.2 w naszym rankingu wystąpiło 38 buhajów ocenionych po raz pierwszy, a pozostałe utrzymały się w pierwszej setce po poprzedniej wycenie.

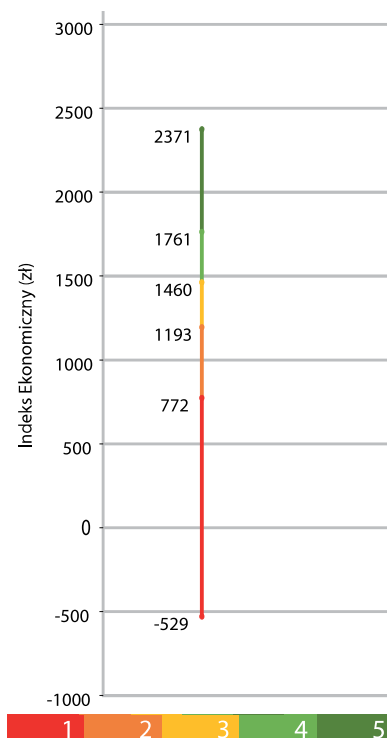
BUHAJE ODMIANY CZARNO-BIAŁEJ – DOSTĘPNE NA KRAJOWYM RYNKU

Wśród dostępnych na 14 sierpnia br. buhajów odmiany HO analizowano grupę liczącą 1405 rozplodników, które zostały podzielone na pięć równych części. Średnia wartość IE w całej analizowanej grupie wyniosła 1727 zł, a więc spadła o 19 zł w stosunku do poprzedniego sezonu. Do wartości 3691 zł pogłębiła się też różnica między buhajami z najwyższym i najniższym IE.

Wartości IE 20% dostępnych najlepszych buhajów odmiany HO zawierają się w przedziale od 2152 zł do 3180 zł i osiągają średnio 2338 zł. Z kolei w grupie oznaczonej kolorem czerwonym, obejmującej najgorsze buhaje, wartość IE nie przekracza 1337 zł, a najgorszy pod tym względem dostępny buhaj ma IE = -511 zł. Całą sytuację w tym zakresie obrazuje wykres 1.

Wykres 1. Zakresy wartości Indeksu Ekonomicznego (zł) 1405 dostępnych buhajów odmiany HO (wg stanu na 14.08.2020). Jeden kolor obejmuje 20% zwierząt (281 buhajów)

Wykres 2. Zakresy wartości Indeksu Ekonomicznego (zł) 235 dostępnych buhajów odmiany RW (wg stanu na 14.08.2020). Jeden kolor obejmuje 20% zwierząt

BUHAJE ODMIANY CZERWONO-BIAŁEJ – TOP 100 OCENY

Wartość IE w grupie top 100 buhajów odmiany RW wzrosła w sezonie 2020.2 o 81 zł i wynosi średnio 2091 zł. Pomimo tego pozytywnego faktu do 725 zł, tj. o 151 zł, zwiększyła się różnica pomiędzy buhajem pierwszym a zamykającym stawkę. Podobnie jak w przypadku odmiany HO, w rankingu rozplodników odmiany czerwono-białej znalazło się 36 nowo ocenionych buhajów. Buhaje genomowe stanowią 98% rankingu.

Na pierwszym miejscu rankingu top 100 znajduje się niemiecki buhaj KNS Gary-R z IE = 2604 zł. W porównaniu z buhajem odmiany HO z najwyższym IE lider buhajów RW ustępuje o 576 zł. Na liście top 100 odmiany RW w sezonie 2020.2 dominują buhaje urodzone w Niemczech i w Danii, które stanowią 84% rozplodników w rankingu. Należy odnotować, że do pierwszej setki z IE=1894 zł trafił, urodzony w Polsce, buhaj Spider G.

BUHAJE ODMIANY CZERWONO-BIAŁEJ – DOSTĘPNE NA KRAJOWYM RYNKU

Średnia wartość IE dla dostępnych buhajów odmiany RW wynosi, podobnie jak w poprzednim sezonie, 1311 zł. Różnica między najlepszym buhajem, którego nasienie można kupić na naszym rynku, a buhajem z najniższym IE wynosi 2900 zł (wyk. 2).

Różnica wartości IE najlepszych 47 dostępnych buhajów odmiany RW, stanowiących 20% stawki, oznaczonych na wykresie kolorem zielonym, wynosi 610 zł, od buhaja z najwyższym IE = 2371 zł do buhaja na miejscu 47. – z indeksem IE = 1761 zł. W dolnej części wykresu (oznaczone kolorem czerwonym) umieszczono 20% najniższych buhajów, u których wartości IE wynoszą mniej niż 772 zł, osiągają też wartości ujemne – najniższy buhaj

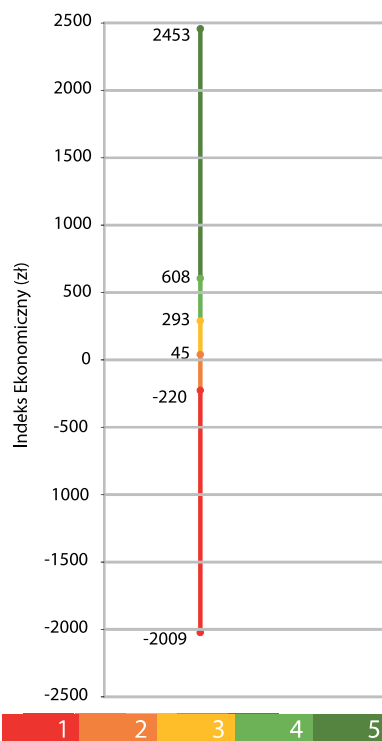
ma wartość IE równą -529 zł.

KROWY ODMIANY CZARNO-BIAŁEJ OBJĘTE OCENĄ WARTOŚCI HODOWLANYCH

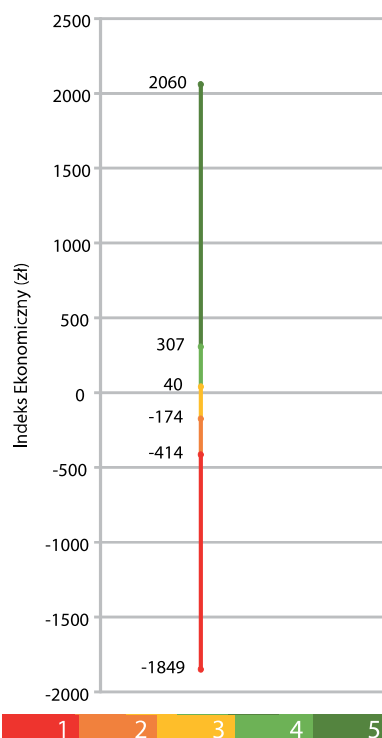
Analiza wartości IE samic została przeprowadzona dla 319 540 żyjących krów ze znanymi wartościami hodowlanymi według stanu na 14 sierpnia br.

Średnia wartość IE w grupie aktualnie objętych oceną wartości użytkowej krów odmiany HO wynosi 198 zł. Indeks Ekonomiczny najlepszej krowy wynosi 2453 zł i jest aż o 4462 zł wyższy od IE najniższej sztuki w tym sezonie (IE = -2009 zł). Aby sztuka należała do grupy 20% najwyżej ocenionych krów odmiany czarno-białej, konieczne było uzyskanie wartości IE na poziomie co najmniej 608 zł (tj. mniej o 1845 zł od najlepiej ocenionej krowy). Jednocześnie, aby dostać się do top 100 krów HO, wartość IE musiała osiągnąć co najmniej 1975 zł (wyk. 3).

W przypadku krów należy wziąć pod uwagę, że analizowany zbiór jest znacznie bardziej liczny niż w przypadku buhajów, co ma wpływ na dużo większe zróżnicowanie wartości IE. Ponadto znaczenie tu ma także duża rozpiętość wieku analizowanych krów, gdy niejako naturalnym procesem jest tzw. starzenie się genetyki. Teoretycznie: im młodsze krowy, tym wyższe powinny mieć wartości hodowlane, także te wyrażone Indeksem Ekonomicznym. Z wykresu wynika, że wśród krów o znanej wartości hodowlanej zaledwie nieco więcej niż 3/5 z nich (ok. 200 tys.) przynosi swoim właścicielom zysk w jednej laktacji. Jest więc tutaj duże pole do podejmowania wysiłków, aby tę sytuację poprawić. Trzeba też pamiętać, że jedna krowa z ujemnym IE nie doprowadzi hodowcy do ruiny finansowej. Liczy się finalny efekt całego posiadanego stada, i im więcej w nim tych

Wykres 3. Zakresy wartości Indeksu Ekonomicznego 319 540 krów żyjących odmiany czarno-białej (wg stanu na 14.08.2020). Jeden kolor obejmuje 20% zwierząt (63 908 sztuk)

Wykres 4. Zakresy wartości Indeksu Ekonomicznego 11 647 krów żyjących odmiany czerwono-białej (wg stanu na 14.08.2020). Jeden kolor obejmuje 20% zwierząt (2330 sztuk)

„minus wariantów” – tym mniejszy będzie generowany zysk.

KROWY ODMIANY CZERWONO-BIAŁEJ OBJĘTE OCENĄ WARTOŚCI HODOWLANYCH

Średnia wartość IE w grupie aktualnie objętych oceną wartości użytkowej krów odmiany RW wynosi -48 zł. Indeks Ekonomiczny najlepszej krowy wynosi 2060 zł i jest o 3909 zł wyższy od IE najłabszej sztuki w tym sezonie (IE = -1849 zł). Aby sztuka należała do grupy 20% najwyżej ocenionych krów odmiany czerwono-białej, konieczne było uzyskanie wartości IE na poziomie co najmniej 307 zł (czyli mniej o 1753 zł od najlepiej ocenionej krowy). Jednocześnie, aby dostać się do top 100 krów RW, wartość IE musiała osiągnąć co najmniej 1138 zł (wyk. 4).

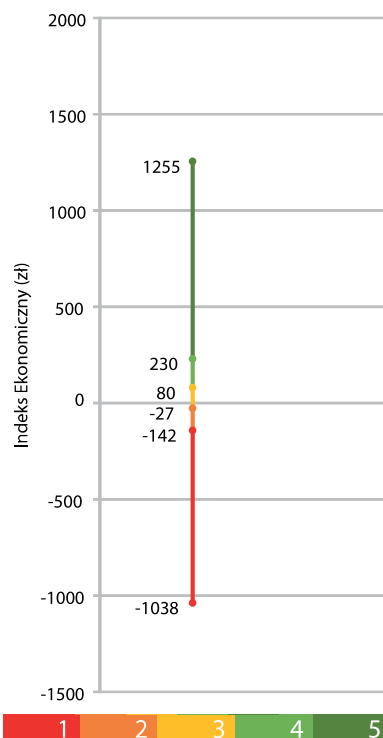
3691 zł wynosi różnica między buhajami z najwyższym i najniższym Indeksami Ekonomicznymi

CHARAKTERYSTYKA STAD KRÓW RASY PHF

W ocenie sierpniowej zmniejszyła się do 12 443 liczba stad posiadających co najmniej pięć krów rasy PHF z wartościami hodowlanymi (mniej o 677 stad w porównaniu z kwietniem br.).

Średnia wartość IE w stadach rasy polskiej holsteińsko-fryzyjskiej wynosi 55 zł. Nadal zauważalne jest duże zróżnicowanie między stadami. Stado o najwyższej średniej wartości hodowlanej swoich krów (IE = 1225 zł) ma wartość indeksu wyższą o 2293 zł od stada najłabszego (IE = -1038 zł). Wartości z wykresu stanowią punkty odniesienia pozwalające hodowcy na ocenę, na jakim poziomie znajduje się jego stado. Aby zaliczało się ono do grupy 20% najwyżej ocenionych, konieczne było uzyskanie wartości IE na poziomie co najmniej 230 zł. Jak wynika z prezentowanego wykresu, przynajmniej 5 tys. stad nie generuje zysku, biorąc pod uwagę IE (wyk. 5).

Wartości wykresu pozwolą hodowcy zorientować się, w którym przedziale znajduje się jego stado. Średnie wartości IE dla stada będą udostępnione w opracowanym właśnie raporcie hodowlanym. ✕

Wykres 5. Zakres średnich wartości Indeksu Ekonomicznego w 12 443 stadach krów rasy polskiej holsteińsko-fryzyjskiej (wg stanu na 14.08.2020). Jeden kolor obejmuje 20% stad (2489 stad)

Baza na Podlasiu: Krasowo Wielkie
18-212 Nowe Piekuły, tel. 86 476 16 91, kom. 606 163 802

**SPRZEDAŻ
KRÓW PIERWIASTEK
I JAŁOWIC CIELNYCH**

EXPORT OF PEDIGREE HOLSTEIN HEIFERS

Przedsiębiorstwo BIS
ul. Grunwaldzka 48, 63-840 Krobica
tel. +48 65 572 73 36, fax +48 65 573 86 31

magdabis@poczta.onet.pl www.bis.poznan.pl

REKLAMA